

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню-наукову програму
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
спеціалізації «Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Інституту обдарованої дитини НАПН України

В умовах соціально-політичної кризи та економічної нестабільності, в яких перебуває наука України, існує нагальна потреба у висококваліфікованих вітчизняних фахівцях, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі обдарованості та обдарованої особистості.

Мета ОНП та програмні результати навчання, окреслені у формі базових та спеціальних компетентностей, закладені у підготовку фахівців із спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», зокрема в опанування аспірантами філософських засад освітнього процесу, поглиблене вивчення теорії пізнання, розвиток педагогічних здібностей, формування умінь з інформатизації освітнього процесу, та спеціалізації «Освіта та розвиток обдарованої особистості» у частині новітніх трактувань феномена обдарованості та методології її діагностики.

У зазначених атрибутах ОНП знаходять відображення і тенденції на ринку праці. Цілі, спеціальні, загальні компетентності та програмні результати навчання ОНП на 2022-2025 рр. доповнювались, узгоджувались між собою, обґрунтовувались нормативними документами: Законом України «Про вищу освіту» (із змінами) ст. 5, п. 1; Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. №261 п. 31; Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» від 25.06.2020 р. № 519; Методичними рекомендаціями про затвердження стандартів вищої освіти від 30.04.2020 р. № 584.

Предметною областю спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» зі спеціалізацією «Освіта та розвиток обдарованої особистості» визначено: компаративістика у галузі освіти і розвитку обдарованої особистості, навчання і виховання обдарованої особистості, креативний розвиток обдарованої особистості, теорія та історія діагностики обдарованості, підготовка педагогічних кадрів до роботи з обдарованими дітьми, інформаційне середовище для інтелектуального становлення обдарованих індивідів, нормативно-законодавче забезпечення і управління освітніми проектами з підтримки обдарованих дітей і молоді.

Практичний зміст ОНП передбачає застосування: методів опрацювання документальних джерел, опитування, тестування, вимірювання величин, методик визначення якісної протяжності і кількісного значення типових характеристик об'єктів педагогічного дослідження, описової і вивідної статистик, використання технічних засобів у дослідженні освітніх проблем, технологій планування і виконання (якісного, констатувального, кореляційного

і експериментального) досліджень та інтерпретації їх результатів, застосування раціональних та оптимальних експериментальних планів, використання методів і прийомів ефективного навчання і виховання обдарованих дошкільників, учнів середньої та студентів вищої школи.

З врахуванням зазначеного ОНП орієнтує слухачів на актуальні диференціації в розрізі спеціалізації «Освіта та розвиток обдарованої особистості» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», в межах яких можлива подальша наукова та викладацька кар'єра.

ОНП має прикладну орієнтацію, передбачаючи набуття аспірантами необхідних навичок, складається з освітньої і наукової складових. Зміст освітньої складової охоплює проблеми, що пов'язані з підготовкою аспірантів до виконання наукових досліджень у галузі освіти та розвитку обдарованої особистості від дошкільного віку до зрілості, а також навчання і виховання обдарованих дітей і молоді. Зміст наукової складової визначається індивідуальним планом наукової роботи здобувача вищої освіти на освітньо-науковому рівні та реалізується в процесі його наукового дослідження на основі здобутих знань та умінь у процесі реалізації освітньої складової.

З огляду на зазначене вище, запроваджена в Інституті обдарованої дитини НАПН України освітньо-наукова програма «Освіта та розвиток обдарованої особистості» для підготовки докторів філософії є актуальною з точки зору сучасного розвитку українського суспільства та потреб ринку праці у спеціалістах даного фаху, зокрема у сфері підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

**Доктор педагогічних наук,
професор, директор Навчально-
наукового інституту перепідготовки
і підвищення кваліфікації
УДУ імені Михайла Драгоманова,
заслужений працівник освіти України**

В. П. Сергієнко